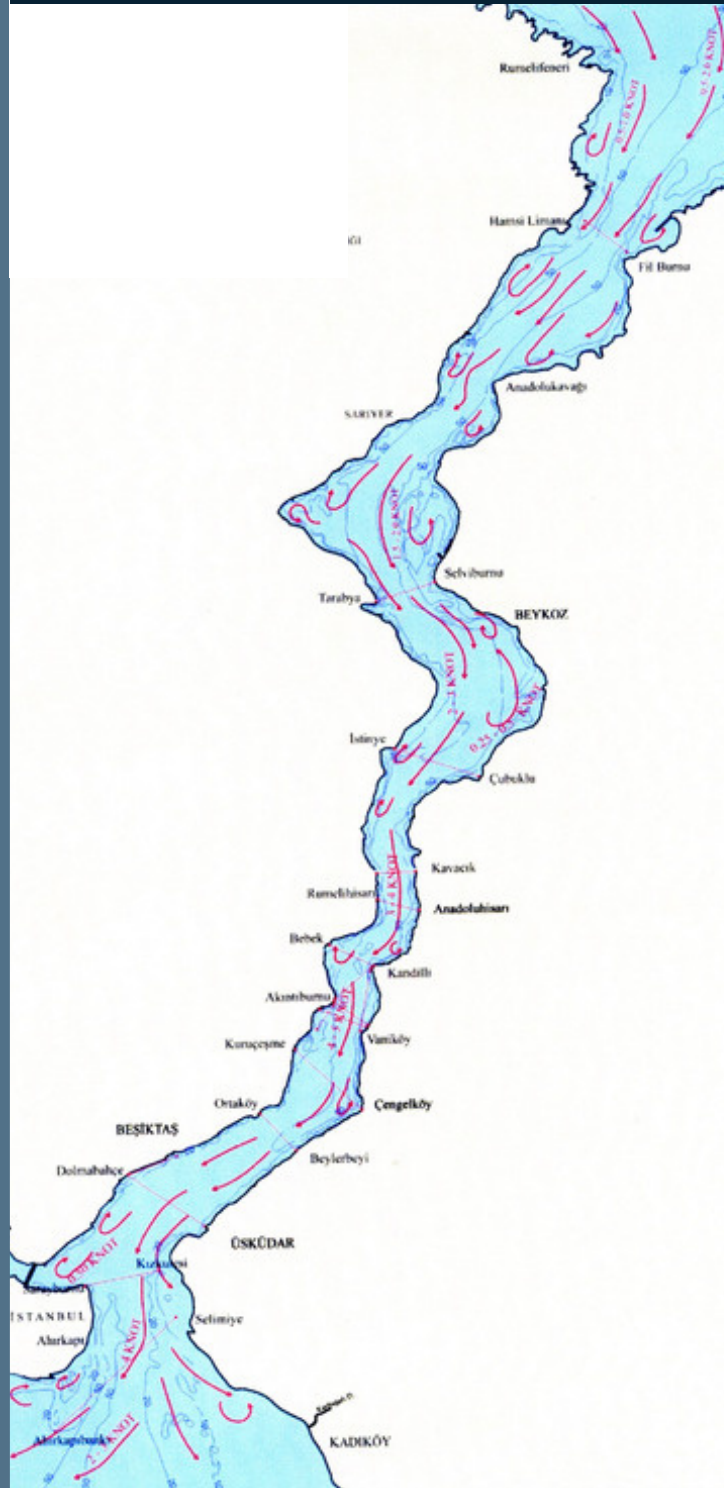

İSTANBUL BOĞAZI DENİZEL BİYOÇEŞİTLİLİĞİ TEHDİT ALTINDA!

Mitolojide adı Bosphorus olan İstanbul Boğazı, yaklaşık 10.000 yıl öncesinde bir akarsu yatağıydı. Küresel ölçekte buzulların erimesi ve deniz seviyesinin yükselmesiyle beraber Akdeniz suları Çanakkale ve İstanbul Boğazı üzerinden Karadeniz ile birleşti. İstanbul Boğazı ve Çanakkale Boğazı Türk Boğazları olarak bilinir. Türk Boğazlar Sistemi ise Çanakkale Boğazı, Marmara Denizi ve İstanbul Boğazı'nı kapsamaktadır.

Türk Boğazlar bölgesi uluslararası deniz trafiği anlamında bir iç su yoludur ve Türk karasuları içinde bulunur. Türk Boğazları'nda gemilerin geçiş serbestisi hakkı vardır. Bu hak 1936 yılında imzalanan Montrö Sözleşmesi ile garanti altına alınmıştır. Serbest geçiş hakkı aynı zamanda zararsız geçiş yapma yükümlülüğünü de kapsar. İstanbul Boğazı güçlü akıntılara sahiptir. Üst akıntı Marmara'ya, alt akıntı Karadeniz'e doğrudur.

İstanbul Boğazı, sahip olduğu coğrafi konumu ve oşinografik özellikleri sebebiyle, Karadeniz ve Akdeniz biyotası için biyolojik koridor, bariyer ve aklimatizasyon görevi yapar. Biyolojik çeşitlilik açısından önemli ve zengin bir bölgedir. Boğazın korunması, Karadeniz, Marmara ve Ege Denizi'nin de korunması demektir.

TEHDİTLER

- **YOĞUN DENİZ TRAFİĞİ**
- **GEMİ KAZALARI**
- **DENİZ KİRLİLİĞİ**
- **GÜRÜLTÜ KİRLİLİĞİ**
(ÖRNEĞİN: SÜRAT TEKNELERİ)
- **YABANCI VE İSTİLAÇI TÜRLER**
- **KARA KÖKENLİ KİRLİLİK**
- **AŞIRI VE KAÇAK AVCILIK**
(ÖRNEĞİN: MİDYE AVCILIĞI BENTİK EKOSİSTEMİ TEHDİT ETMEKTEDİR.)
- **İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ**
- **KIYI TAHRİBATI**

Yoğun deniz trafiği deniz kazaları riskini arttırmaktadır. 1979'daki tanker kazasında yaklaşık 64.000 ton petrol denize taşınmıştır. 1994'de İstanbul Boğazı Karadeniz girişinde, NASSIA tankeri kazası yaşanmış ve 20.000 ton petrol denize yayılmıştır.

İstanbul Boğazı'na, gemilerin balast sularıyla, karinalarına yapışarak ya da Süveyş Kanalı yoluyla yabancı türler gelmektedir. **Rapana venosa** ve **Mnemiopsis leidyi** bunlara örneklerdir. Yabancı ve istilacı türler biyoçeşitlilik için büyük bir tehdit oluşturmaktadır. **İklim değişikliği ve deniz suyu sıcaklığının artışı** yabancı türlerin girişini kolaylaştırmaktadır.

İstanbul Boğazı, bünyesinde alg, yüksek çiçekli bitki, omurgasız, balık, yunus ve deniz kuşu türlerini barındırmaktadır. **Akdeniz foku ortadan kalkmıştır.**

Tursiops truncatus
(Afalina)

Puffinus yelkouan
(Yelkovan)

Ege Denizi'nden çıkan birçok balık türü ilkbaharda yumurtlamak için Karadeniz'e geçerler. Sonbaharda ise tekrar Ege Denizi'ne geri dönerler. Boğazlar yoluyla **sadece balıklar değil, yunuslar ve kuşlar da göçlerini gerçekleştirirler.**

Phocoena phocoena relicta
(Mudur)

Delphinus delphis
(Tirtak)

TEDBİR ÖNERİLERİ

İstanbul Boğazı'nda **balıkçılık alanları yeniden düzenlenmelidir.** Gemilerin Marmara'ya geçerken, Çanakkale ve Karadeniz ağzında hassas ve özel bir ekosisteme giriş yaptığını bilmesi ve dikkatli olmasını önermekteyiz. Bu konuda gemi acentalarının da işbirliğini beklemekteyiz. Kazaların önlenmesi için Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri Merkezi'nin tavsiyelerine ve talimatlarına uyarak kılavuz kaptan alınması riski azaltacaktır. **Teknelerin hızlarını azaltması, havai fişek atılmaması ve boğazda kaçak balıkçılığın durdurulması** gerekmektedir.

- Yerli ve yabancı gemilerin MARPOL 73/78 sözleşme kurallarına harfiyen uymaları gerekmektedir. Ayrıca bu konuda Boğaz'da ilgili kurumların denetimlerini arttırmalarını önermekteyiz.
- Yasa dışı ve kural dışı balıkçılığı yetkililere bildirelim.
- Türk Boğazları'ndaki gemilerin emniyetli seyretme sürati en fazla 10 deniz milidir. Özellikle sürat teknelerinin hız kuralına uymaları, yunus ve diğer canlıların trafikten etkilenmesinin önüne geçilmelidir.
- Deniz çöpleri (özellikle plastikler) için ilgili kurumların daha fazla çaba sarf etmesi gerekmektedir.
- Dışarıdan gelen yabancı türler için düzenli izleme çalışmaları yapılmalıdır.
- İstanbul Boğazı dışında, Karadeniz'de özel duyarlı deniz alanları ilanı için çalışmalara başlanmalıdır.
- Karalardan Boğaz'a atılmadan atık verilmemeli, arıtma tesisleri yatırımları tamamlanmalıdır.

Destek ve yardımlarınız için teşekkür ederiz.

BİZE ULAŞIN

☎ 0216 424 07 72

🌐 www.tudav.org

📷 turkdenizarastirmalarivakfi

